

Verantwoordingsorgaan

Oordeel Verantwoordingsorgaan SPT over het jaar 2016

Inleiding

De financiële ontwikkelingen binnen het pensioenfonds zijn positief. De dekkingsgraad kende in boekjaar 2016 een gestaag opgaande lijn. Weliswaar zijn de financiële zorgen nog steeds niet voorbij, maar de vooruitzichten zijn rooskleuriger dan ze voorheen waren.

De discussie over een nieuw pensioenstelsel blijft voortduren. De politieke kleur bepaalt het standpunt van de politieke partijen, zonder dat een duidelijke oplossing met onbedoelde neveneffecten kan worden gepresenteerd. Vooralsnog is een definitieve keuze nog niet in zicht.

Voor ons pensioenfonds zijn deze ontwikkelingen echter minder belangrijk; het pensioenfonds SPT is een gesloten fonds en kent geen actieve deelnemers. In principe zijn de taken van het Bestuur vooral gericht op het beheer van het vermogen. Het Verantwoordingsorgaan (VO) heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over:

- het handelen van het Bestuur.
- door het Bestuur voorgenomen en uitgevoerde beleid.

De rechten en bevoegdheden van het VO zijn opgenomen en verwoord in het reglement van het VO en zijn afgestemd met de statuten van het SPT.

Samenstelling van het VO

In 2015 heeft Jaap de Jonge al te kennen gegeven te willen stoppen met het werk voor het VO. Ter wille van de continuïteit heeft hij zijn werkzaamheden voortgezet tot medio 2016. In de Algemene Vergadering van Deelnemers op 21 juni 2016 is Daan Ypkemeule benoemd tot zijn opvolger.

Per 31 december 2016 is het Verantwoordingsorgaan samengesteld uit de volgende tandartsen:

- Gerard Vermeulen, voorzitter;
- Daan Ypkemeule, lid;
- Bert Brink, lid;
- Peter Czaikowsky, lid.

Taken

Wet- en regelgeving kennen aan het VO een aantal taken en rechten toe, die tot doel hebben de belangen van de deelnemers te beschermen. Zo heeft het VO bijvoorbeeld adviesrecht met betrekking tot ondermeer het vaststellen en wijzigen van het pensioenreglement en de hoogte van de beloning van bestuursleden SPT. Goedkeuringsrecht is onder meer toegekend ten aanzien van beëindiging of liquidatie van het pensioenfonds en aan een eventuele wijziging van de statuten.

Het VO is een orgaan waarin de deelnemers, de pensioengerechtigden en belanghebbenden zijn vertegenwoordigd.

De leden van het VO laten zich bij het uitoefenen van hun functie leiden door het besef dat zij de belangen van de deelnemers in het pensioenfonds behartigen. Daarom zien zij toe op de correcte naleving van de regels voor goed pensioenfondsbestuur en op een evenwichtige belangenafweging door het Bestuur van het pensioenfonds.

Activiteiten

Het VO heeft in 2016 aan 8 reguliere vergaderingen, 2 vergaderingen met Bestuur, 1 vergadering met de Raad van Toezicht, 1 vergadering met Bestuur BPVT, 4 vergaderingen met verschillende gremia ten behoeve van het jaarwerk en 6 extra vergaderingen deelgenomen.

Het VO als geheel heeft deskundigheidsniveau A. Ten aanzien van het bevorderen en in stand houden van de benodigde kennis om de werkzaamheden als lid van het VO te kunnen blijven uitoefenen, streven de leden ook naar het behalen van Deskundigheidsniveau A op individueel niveau. Dit wordt gerealiseerd door enerzijds de van toepassing zijnde opleidingen te volgen, anderzijds door de reeds opgedane kennis op niveau te houden door het bezoeken van bijeenkomsten en seminars.

Governance

De Governance, ofwel de bestuursomgeving binnen het pensioenfonds en met name de status van de BPVT hierbinnen is onderwerp geweest van een onderzoek. De uitkomsten van dit onderzoek zijn niet herkend door alle betrokken partijen. Een bijzondere uitkomst van het rapport was het voorstel om de structuur van de governance aan te gaan passen, door de mogelijkheden te gaan verkennen om het Bestuur van BPVT nog meer dan nu al het geval is te integreren in het Verantwoordingsorgaan.

Later in het verslagjaar hebben de drie voorzitters, te weten de voorzitter a.i. van het SPT Bestuur, de voorzitter van het VO en de voorzitter van het BPVT Bestuur, besloten om voor het verkenningstraject de hulp in te roepen van een externe deskundige, namelijk Swalef Pensioenjuristen in de persoon van mevr. mr. M. Swalef. Hieruit is gebleken dat deze integratie geen doorgang kan vinden, daar de beroepspensioenvereniging wettelijk niet in het VO op kan gaan.

Daarnaast kwam mevr. mr. M. Swalef met het advies dat het Benoemen/Schorsen/Ontslag recht wat tot nu toe statutair bij de BPVT rust, niet leidt tot een evenwichtige balans in de verhoudingen binnen de governance van SPT. Zij adviseerde om dit aan te passen conform de huidige code 45 van de Code Pensioenfonds (aanvullende wet- en regelgeving van kracht sedert 01-07-2014). Helaas heeft o.a. dit advies er mede toe geleid dat verhoudingen binnen de governance SPT verder dreigen te ontsporen en in 2017 (tot op moment van schrijven van dit oordeel) nog steeds niet zijn opgelost.

Het VO vindt het bij meerderheid onbegrijpelijk dat enkele bestuursleden van de BPVT zo halsstarrig de adviezen van mw. mr. M. Swalef niet willen accepteren. Het ziet niet in dat de belangen van de deelnemers hiermee gediend zijn. Dit alles leidt tot zorgelijke ontwikkelingen. Het hoopt van harte dat genoemde BPVT-bestuursleden snel de mogelijkheid vinden om over hun eigen schaduw heen te stappen en het door hen beoogde belang van de deelnemers daadwerkelijk ook te gaan dienen.

Adviezen

Het Verantwoordingsorgaan heeft desgevraagd twee maal positief advies uitgebracht ten aanzien van voorgenomen wijzigingen pensioenreglement; met betrekking tot een uitbreiding van de hoog-laag regeling, met betrekking tot het vermelden van de toeslagambitie en enkele tekstuele wijzigingen die ingegeven zijn door wet- en regelgeving.

In het verslagjaar is het Verantwoordingsorgaan door het Bestuur geïnformeerd over het voornemen om het financiële beleid ingrijpend te wijzigen. Ofschoon voor dit voornemen geen advies aan het Verantwoordingsorgaan gevraagd hoeft te worden, heeft het Verantwoordingsorgaan aangegeven van mening te zijn dat een dergelijke beleidswijziging niet in het belang van de deelnemers is. Het Bestuur heeft daarop aangegeven de beleidswijziging nog eens te zullen overwegen.

Aanbevelingen dit jaar

1. Het VO adviseert het Bestuur om alert te blijven op de uitvoeringskosten in de meest ruime zin.
2. Ondanks aanbeveling 3 in jaarverslag 2015 constateert het VO dat de motivering van besluiten in de notulen van bestuursvergaderingen, nog steeds te wensen overlaat. Het VO vraagt hier opnieuw aandacht voor om dit explicieter vast te leggen.
3. Het VO adviseert het Bestuur om de governance perikelen in 2017 definitief op te lossen, zodat het voortbestaan van het fonds niet meer in gedrang kan komen.
4. Het VO beveelt aan het in te stellen ledenpanel een getrouwe afspiegeling te laten zijn van het deelnemersbestand. Dat biedt de mogelijkheid aan het Bestuur en het VO aanzienlijk meer inzicht te krijgen in opvattingen en oordelen van de deelnemers over het gevoerde beleid en de beleidsvoornemens.
5. Het VO is van mening dat van een te klein aantal deelnemers de mail adressen bekend zijn. Het beveelt het Bestuur meer inspanningen te doen om dat aantal te vergroten.
6. Het VO adviseert het document dat het ambitie niveau en de risicohouding vastlegt, te actualiseren en bij DNB in te leveren.

Reactie verslag Raad van Toezicht

Het VO heeft met grote instemming kennis genomen van de rapportage van de Raad van Toezicht (RvT). Met name door de oproep aan alle betrokkenen en belanghebbenden om snel tot een oplossing te komen van het governance conflict, toont de RvT haar grote betrokkenheid bij ons fonds.

Het VO dankt de RvT voor de open en plezierige samenwerking.

Tot slot

Het jaar 2016 begon voor het Bestuur bijzonder moeilijk , door het plotselinge overlijden van haar voorzitter Stan Hoovers begin januari en de aanvankelijk slechte prognose voor Sako Zeverijn. Gelukkig laat zijn verbeterde gezondheid toe dat hij als bestuurslid voor het fonds behouden is gebleven.

Door het benoemen van Fokko Covers, per 01-07-2016 tot bestuurslid SPT, is het Bestuur weer op volledige sterkte gekomen, na een halfjaar met drie leden gefunctioneerd te hebben.

Het VO vindt, dat ondanks deze moeilijke situatie, het Bestuur in het verslagjaar goed werk heeft verricht met een goed financieel resultaat voor het fonds tot gevolg.

Bronnen

Het VO heeft haar mening kunnen baseren op de inhoud van de jaarwerkstukken, fondsdocumenten en notulen van de bestuursvergaderingen.

Verantwoordingsorgaan SPT,

G. Vermeulen, voorzitter

Daan Ypkemeule, lid

Bert Brink, lid

Peter Czaikowsky, lid

Raad van Toezicht

Verslag en verantwoording van de Raad van toezicht SPT over het jaar 2016

Inleiding

Conform de statuten van SPT legt de raad van toezicht jaarlijks verantwoording af over de uitvoering van de taken en de uitoefening van bevoegdheden. Deze verantwoording is vastgelegd in deel A. van dit document. Daarnaast stelt de raad van toezicht van SPT elk jaar een rapport van bevindingen op waarin waarnemingen en aanbevelingen over het afgelopen boekjaar zijn opgenomen. Dit rapport vormt deel B. van dit document. Hoewel de verantwoording en het rapport in beginsel betrekking hebben op het boekjaar 2016 zijn ook relevante ontwikkelingen in 2017 meegenomen.

A. Verantwoording van uitvoering van taken en uitoefening van bevoegdheden

Woord vooraf

Het jaar 2016 is wederom een bewogen jaar geweest voor SPT. Het bestuur heeft de operationele zaken goed opgepakt en er is met name progressie geboekt op het gebied van risicomanagement, beleggingen en de communicatie.

Zorgenkind blijft echter de samenwerking tussen het bestuur van de BPVT en het bestuur van het pensioenfonds. Er is een duidelijk verschil van mening over de taakopvatting van het bestuur de BPVT tussen het pensioenfonds enerzijds en het bestuur van de BPVT anderzijds. Dit heeft geleid tot veel discussie en bijeenkomsten, o.a. onder begeleiding van een onafhankelijke derde, maar tot een echte oplossing heeft dit niet geleid. Inmiddels is er een rapport door een (vooraf) door alle betrokkenen geaccepteerde partij uitgebracht. De BPVT steunt integrale uitvoering van dit rapport niet en heeft een advocaat ingeschakeld. De raad maakt zich ernstig zorgen over de verharding van standpunten, over de hoeveelheid tijd die het fonds en zijn organen aan deze problematiek besteden en aan de kosten die hiermee gemoeid zijn. Het toezicht van de raad is beperkt tot het fonds en zijn organen (waar de BPVT buiten valt); de raad beperkt zich hier dan ook tot een oproep aan alle betrokkenen en belanghebbenden om snel tot een oplossing te komen die in het belang is van degenen die rechten hebben opgebouwd bij SPT.

Taken en bevoegdheden

De raad van toezicht heeft een aantal taken en bevoegdheden. De wettelijke taken zijn ten minste het toezicht houden op het bestuursbeleid en de algemene gang van zaken, het toezien op een adequate risicobeheersing en het toezien op een evenwichtige belangenafweging. Daarnaast richt de raad van toezicht zich op het beoordelen van de wijze waarop het fonds wordt aangestuurd en op het beoordelen van de wijze waarop door het bestuur wordt omgegaan met de risico's op de korte en langere termijn. Ook staat de raad van toezicht het bestuur met raad terzijde.

De raad van toezicht heeft hiermee als taak de monitoring en beoordeling van het beleidsproces van het bestuur, de algemene gang van zaken binnen het fonds, de beheersing van de risico's en, vanwege de wettelijke taak voor een pensioenfondsbestuur, een beoordeling van de wijze waarop het bestuur de evenwichtige belangenafweging procesmatig heeft ingericht.

Naast de wettelijke taken heeft de raad van toezicht een aantal wettelijke goedkeuringsrechten. Aan de goedkeuring van de raad van toezicht zijn besluiten van het bestuur onderworpen tot vaststelling van jaarverslag en jaarrekening, profielschets

bestuurders, beloningsbeleid en voorts overdracht van verplichtingen, liquidatie, fusie, splitsing en omzetting van het fonds in een andere rechtsvorm.

De raad van toezicht heeft daarnaast wettelijke bevoegdheden verband houdende met een situatie van disfunctioneren van het bestuur en ten aanzien van de benoemingsprocedure voor een nieuw bestuurslid.

Conform de statuten van SPT legt het bestuur de vaststelling van de lange termijn ambities van het fonds ter goedkeuring voor aan de raad van toezicht.

De VITP-Toezichtcode

De raad van toezicht werkt volgens het normenkader zoals vastgelegd in de Toezichtcode van de VITP (= Vereniging Intern Toezichthouders Pensioensector). Deze code is te vinden op www.vitp.nl. De leden van de raad van toezicht zijn lid van de VITP. Hoewel de toepassing van de VITP-Toezichtcode niet wettelijk verankerd is, neemt de raad van toezicht van SPT deze code wel als uitgangspunt bij zijn toezichtwerkzaamheden. De raad van toezicht heeft de VITP-Toezichtcode toegepast bij de organisatie en opzet van de uit te voeren taken door het te hanteren normenkader (vermeld bij de diverse onderdelen van deze rapportage) vast te stellen. Conform hoofdstuk 5 van de VITP-Toezichtcode betreft de raad van toezicht de volgende onderwerpen in haar toezicht (naast de wettelijke hierboven genoemde taken): het functioneren van de governance, het functioneren van het bestuur, cultuur en gedrag, transparante en begrijpelijke communicatie en de verantwoording door het bestuur met betrekking tot de naleving van de Code Pensioenfondsen.

Overzicht van gevoerd overleg

In 2016 heeft de raad van toezicht de gang van zaken binnen het fonds viermaal onderling en vijfmaal met het voltallige bestuur van SPT besproken. Daarnaast heeft de raad van toezicht overlegd met de BPVT en het verantwoordingsorgaan en zijn er twee bijeenkomsten geweest met alle organen van het fonds en de BPVT. Er is veelvuldig overleg geweest tussen de voorzitter van de raad van toezicht en de voorzitter van het bestuur van SPT en bestuursleden van de BPVT.

Uitgeoefende bevoegdheden

- In 2016 werd het bestuursbesluit tot vaststelling van het jaarverslag 2015 en de jaarrekening 2015 goedgekeurd. Hierbij werden door de raad van toezicht enige aanbevelingen voor de nog komende verslaggeving afgegeven.
- De raad van toezicht heeft, na overleg zoals bedoeld in artikel 1a van het Besluit Financieel toetsingskader (risicohouding), de aanpassing van de financiële opzet van het fonds en de gebruikmaking van de wettelijke mogelijkheid tot eenmalige vergroting van het risicoprofiel positief beoordeeld. De belangen van de verschillende groepen binnen het fonds worden hierdoor evenwichtiger behartigd en het verwachte pensioenresultaat stijgt. Het bestuur heeft van deze mogelijkheid nog geen gebruik gemaakt vanwege bezwaren van de zijde van de BPVT en van het verantwoordingsorgaan.
- De raad van toezicht heeft de bijgestelde toekomstanalyse van het bestuur beoordeeld (doorlopend proces) en daarbij suggesties voor aanscherping gegeven.
- De raad van toezicht heeft het aangepaste functieprofiel voor een bestuurslid goedgekeurd. De raad heeft in 2016 de benoeming van de heer Covers als bestuurslid positief beoordeeld.

In januari 2017 heeft de raad van toezicht een zelfevaluatie gehouden onder begeleiding van een extern bureau. Bij deze zelfevaluatie werd ook feedback ontvangen van bestuur en verantwoordingsorgaan. De aanbeveling om met een jaargenda te werken is met het bestuur besproken en ingevuld (inwerkingtreding 2017). Overige aanbevelingen zijn, voor zover feitelijk meetbaar, door de raad van toezicht geagendeerd.

B. Rapport van bevindingen, waarin opgenomen waarnemingen en aanbevelingen

Op onderdelen hebben waarnemingen niet alleen betrekking op het boekjaar 2016, maar ook op ontwikkelingen in 2017, om een completer beeld van processen te geven.

Het functioneren van de governance en het bestuur

Norm:

Het intern toezicht vormt zich een oordeel over het functioneren van het bestuur.

Toelichting: Het intern toezicht kijkt daarbij onder meer naar:

- Of het bestuur opgewassen is tegen de inhoudelijke en organisatorische complexiteit van het fonds
- Of de countervailing power van het bestuur jegens meer gespecialiseerde gesprekspartners functioneert
- De collegiale samenwerking binnen het bestuur en commissies (cultuur en gedrag)

- De kwaliteit van besluitvorming
- Of de stuurvariabelen die het bestuur hanteert, passen bij de strategie en het beleid van het fonds
- Of de rapportages goed aansluiten op de gehanteerde stuurvariabelen
- Naleving van de Code Pensioenfondsen

De governance

De samenwerking tussen bestuur en de raad van toezicht is goed. Dit is in de zelfevaluatie ook bevestigd. Er is in 2016 een nieuw (extern) bestuurder aangesteld. Deze heeft als specifiek aandachtsgebied risicomanagement.

De verhoudingen tussen bestuur, verantwoordingsorgaan en raad van toezicht zijn als voldoende te duiden. Dat twee leden van het verantwoordingsorgaan ook lid zijn van het bestuur van de BPVT, komt de transparantie en het functioneren van de governance naar het oordeel van de raad niet ten goede. De discussie over de toekomst van het fonds blijft bestaan, maar er is meer begrip voor elkaars standpunten (met name het verantwoordingsorgaan en bestuur hebben verschillen inzichten over de invulling van de toekomst van het fonds en de daarbij te hanteren horizon). Het bestuur werkt aan het vaststellen van zogenaamde 'triggers' die aangeven wanneer er door het bestuur actie is vereist voor nadere invulling van de toekomst van het fonds. De raad van toezicht heeft aan het bestuur meegegeven dat het bestaansrecht van het fonds goed moet zijn onderbouwd en de basis is voor begrip bij de achterban over het voortbestaan van het gesloten fonds.

Ook dit jaar benadrukt de raad van toezicht zijn constatering van vorig jaar dat het van belang is om de verschillende taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de diverse organen van het fonds en de BPVT scherp in beeld te houden en hierover duidelijk te communiceren. Verwachtingen over de planning en het verloop van processen dienen expliciet te worden gemaakt (waarbij de raad van toezicht zich bewust is van zijn eigen verantwoordelijkheid in deze). In 2016 heeft met name het proces rondom de taken en verantwoordelijkheden van de BPVT enorm veel energie en geld gekost.

Het bestuur

De heer Meilof Snijder heeft, na het plotselinge overlijden van de heer Stan Hoovers in januari 2016, de rol van voorzitter ad interim op zich genomen. Daarnaast is de heer Fokko Covers tot het bestuur toegetreden als extern bestuurder. Hiermee had het bestuur weer voldoende slagkracht en deskundigheid in huis. De raad neemt waar dat het bestuur goed aandacht besteedt aan de gewenste continuïteit in het bestuur. Helaas zag de heer Rik Albrecht zich genoodzaakt om in 2017 terug te treden als bestuurslid. De raad maakt zich zorgen over de continuïteit van het bestuur, maar ziet ook dat het bestuur hier serieus werk van maakt

Conclusies governance en bestuur:

De raad van toezicht concludeert dat de governance van het fonds, met name waar het de verhouding met de BPVT betreft, drastisch verbeterd moet worden en spreekt de verwachting uit dat deze verbetering ingezet en gerealiseerd wordt in 2017.

Het beleid van het bestuur

Norm:

Het intern toezicht vormt zich een oordeel over het beleid van het bestuur.

Toelichting: Het intern toezicht kijkt naar de overwegingen die aan het beleid ten grondslag liggen:

- Zijn de procedures, die de wet hieromtrent aangeeft, gevolgd?
- Heeft het bestuur zich voldoende ingespannen om van de vertegenwoordigers van de beroepsgroep duidelijkheid te verkrijgen over de doelstellingen en beleidsuitgangspunten, waaronder de risicohouding, van het fonds?
- Geeft de missie van het fonds de doelstellingen en uitgangspunten voldoende weer?
- Is de strategie consistent met de missie van het fonds?
- Is het beleid consistent met de strategie, de financiële positie en de risicobereidheid van het fonds?
- Is de communicatie hierover een juiste reflectie hiervan?
- Wordt er een adequate beleids- en verantwoordingscyclus gehanteerd?

Door het bestuur zijn de missie, visie en strategie van het fonds vastgelegd. De door het bestuur omschreven doelen en uitgangspunten zijn hier inherent aan. De raad van toezicht constateert dat de risicohouding consistent is met de missie van SPT. De raad heeft in 2016 discussie met het bestuur gevoerd over de definitie van waardevastheid van het pensioen. De raad begrijpt dat het bestuur niet spreekt over een toeslagambitie maar dat het bestuur uitgaat van een verwachting van een jaarlijkse stijging, die zich vertaalt heeft in het beleggingsbeleid welke nader uitgewerkt is in de Investment Policy Statement. De raad heeft het bestuur geattendeerd op het belang van duidelijke communicatie hierover. Dit is door het bestuur opgepakt. Conform norm 3 van de Code Pensioenfondsen heeft het bestuur een heldere en goed gedocumenteerde beleids- en verantwoordingscyclus opgesteld. De raad volgt in 2017 of dit proces goed wordt toegepast. Met name de verantwoording in

het jaarverslag over het behalen van doelen (norm 18 van de Code Pensioenfondsen) krijgt nadere aandacht van de raad van toezicht.

De raad heeft geconstateerd dat het bestuur (in maart 2016) de naleving van de Code Pensioenfondsen heeft herijkt.

Zoals elders in dit rapport opgemerkt heeft het bestuur een toekomstanalyse van het fonds gemaakt.

Het beleggingsbeleid is nader uitgewerkt in de Investment Policy Statement die is toegelicht aan vertegenwoordigers van de verschillende fondsorganen en aan het bestuur van de BPVT op een studiedag. De structuur van het vermogensbeheer is er op aangepast.

In 2016 heeft het bestuur vervolgstappen gezet op het gebied van het integriteitbeleid waarbij ook de invulling van de compliance functie een belangrijke rol vervult.

Voor het communicatiebeleid verwijzen wij naar het desbetreffende hoofdstuk hierna in het rapport.

Conclusies over beleid:

Het bestuur heeft een duidelijke beleids- en verantwoordingscyclus opgesteld. Er wordt een consistent financieel beleid gevoerd, in lijn met de geformuleerde missie, visie en strategie en goed onderbouwd in de investment policy statement.

De algemene gang van zaken in het fonds

Norm:

Het intern toezicht beoordeelt of de algemene gang van zaken in het fonds voldoet aan de eisen van een beheerste en integere bedrijfsvoering.

Toelichting: er wordt ten minste voldaan aan:

- Een duidelijke en adequate verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden
- Een adequate vastlegging van rechten en verplichtingen
- Eenduidige rapportagelijnen
- Een adequaat systeem van informatievoorziening en communicatie
Maatregelen om zeker te stellen dat het fonds te allen tijde in overeenstemming handelt met geldende externe en interne regelgeving (compliance)
- Beheerste en integere bedrijfsvoering

Met het aantrekken van een nieuw bestuurslid is er extra kennis en ervaring in het bestuur gekomen. De taken lijken goed verdeeld in het bestuur en de deskundigheid is van meer dan voldoende niveau op de verschillende beleidsvlakken. Tevens wordt er geïnvesteerd in een verdere verhoging van het kennisniveau door het bijwonen van seminars en congressen maar ook door het volgen van opleidingen.

De ondersteuning door AZL is goed te noemen en de uitvoering van de werkzaamheden eveneens.

Het bestuur heeft een nieuwe visie op compliance ontwikkeld (compliance 2.0) waarbij het accent is verschoven van rule based naar principle based. Dit beleid is goed doorgesproken en afgestemd met de nieuwe compliance officer. In een gezamenlijke sessie waarbij alle fondsorganen vertegenwoordigd waren, is het compliance beleid nader toegelicht met de bedoeling de uitgangspunten van het beleid te verankeren in het denken en handelen van betrokkenen. Sinds 2016 wordt een gedragscode gehanteerd die goed op dit beleid aansluit (meer principle based). In 2017 zal de compliance officer nader op de werking van deze gedragscode toetsen. Het integriteitbeleid en beheersing integriteitrisico's is ingericht in overeenstemming met de visie op compliance. De raad van toezicht heeft de visie op compliance en de inrichting ervan als passend beoordeeld bij de stijl van besturen van het fonds. Deze stijl is te beschrijven als no-nonsense en pragmatisch, met korte lijnen, maar met tegelijkertijd oog voor wettelijke vereisten en goede inrichting van processen. De ingezette lijn met betrekking tot integriteit en belangenverstrengeling binnen het fonds en de overige stakeholders blijft een belangrijk aandachtspunt van het bestuur, dat door de raad van toezicht nauwlettend gevolgd wordt.

Het beleid van het bestuur is beheerst en integer met oog voor de risico's die het fonds loopt. Het beleggingsbeleid is defensief te noemen en heeft geleid tot een beleidsdekkingsgraad van 106,8% (eind 2016).

Conclusies over algemene gang van zaken:

Bestuursondersteuning en pensioenuitvoering is in orde. Compliance is herijkt en in opzet vernieuwd.

Adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging

Norm:

Het intern toezicht beoordeelt of de risicobeheersing adequaat is en het intern toezicht beoordeelt of het bestuur zorgdraagt voor een evenwichtige belangenafweging.

Toelichting:

Het bestuur bevordert en borgt een cultuur waarin risicobewustzijn vanzelfsprekend is. Ook zorgt het ervoor dat het integraal risicomanagement (IRM) adequaat georganiseerd is. Het bestuur houdt expliciet rekening met risico's en risicobeheersing bij het bepalen van het beleid en het nemen van besluiten. Deze risicobeheersing legt het bestuur vast.

Het risicomanagement proces dient organisatorisch goed ingebed te zijn. Voor de oordeels- en besluitvorming door het bestuur zijn goede rapportages onontbeerlijk. Het proces moet periodiek worden herhaald. Het bestuur houdt bij de bepaling van de risicobereidheid terdege rekening met de risicobereidheid van de belanghebbenden bij het fonds.

Naast risicobeheersing is de evenwichtige belangenafweging een van de belangrijke pijlers van goed pensioenfondsbestuur. Het bestuur zorgt er voor dat in de besluitvorming de belangen van verschillende groepen op evenwichtige wijze worden meegewogen. De gemaakte afweging van de betrokken (deel)belangen wordt expliciet gemaakt en waar mogelijk gekwantificeerd.

Het bestuur onderkent het belang van de evenwichtige belangenafweging. Bij beslissingen wordt hier uitdrukkelijk rekening mee gehouden.

Het risicomanagement is in november 2016 nader ingericht en vastgelegd in een Risicomanagementbeleidsplan. De raad beoordeelt dit plan als duidelijk, kort en krachtig en passend bij aard en complexiteit van het fonds. Het beleidsplan bevat een duidelijke beleids- en verantwoordingscyclus met betrekking tot het risicomanagement aan de hand waarvan de raad in 2017 de werking van het risicomanagement nader zal beoordelen. De raad let daarbij onder meer op de inrichting van de '3 lines of defense' en de uitgangspunten volgens COSO: relatie tussen doelstellingen van de organisatie, beheersingscomponenten en inrichting.

Conclusies over risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging:

Risicobeheersing is herijkt en wordt nader ingericht. De raad zal in 2017 de nieuwe opzet beoordelen, mede aan de hand van werking in de praktijk. Evenwichtige belangenafweging is geborgd.

Financiering

Norm:

Het pensioenfonds voert jaarlijks een haalbaarheidstoets uit met inachtneming van de vastgestelde risicohouding.

Toelichting: het doel van de haalbaarheidstoets is:

- Expliciete aandacht voor verwachtingen in relatie tot de ambitie en de risico's bij de gegeven opdracht en tot stand gekomen strategisch beleid
- Herijking van de evenwichtige belangenafweging tussen groepen en generaties
- Herijking van een haalbaar en realistisch premiebeleid (indien van toepassing)
- Herijking van de ambitie en risicohouding
- Signaalfunctie voor acties en bijsturing

De haalbaarheidstoets heeft een vaste plek gekregen en wordt jaarlijks uitgevoerd. De toets is in 2016 ook ingezet om te beoordelen of de veranderingen in het beleggingsbeleid de beoogde gevolgen hadden voor de verschillende deelnemersgroepen (doel: op lange termijn een wat hoger indexatieresultaat, zonder dat de gevolgen van eventuele kortingen op korte termijn substantieel vergroot werden). Gebleken is dat de aanpassingen in 2015 van het beleid tot een beter evenwicht hebben geleid tussen de verschillende groepen.

Conclusies over financiering:

De haalbaarheidstoets, in 2015 geïntroduceerd, wordt door het bestuur goed toegepast, zowel voor de jaarlijkse toetsing als bij de herijking van het beleggingsbeleid.

Communicatiebeleid

Norm:

Het intern toezicht ziet toe op een transparante en begrijpelijke communicatie met alle stakeholders.

Toelichting: Het intern toezicht kijkt of het bestuur een adequaat communicatiebeleid voert. De persoonlijke pensioeninformatie is goed toegankelijk en het pensioenbewustzijn wordt bevordert. Verder stimuleert het beleid de dialoog met de belanghebbenden over het gevoerde en het te voeren beleid. De informatiebehoefte van de belanghebbende geldt bij het communicatiebeleid als uitgangspunt. De informatie gaat over het wel en wee van het fonds en de relevante veranderingen. De persoonlijke informatie geeft een duidelijk en realistisch beeld van het pensioen (inclusief de indexatie-ambitie) dat bij het fonds is opgebouwd. Tevens is duidelijk wat de risico's zijn voor de participant en verder draagt de informatie bij aan het inzicht in de totale financiële situatie van de belanghebbende.

Het bestuur heeft het afgelopen jaar veel aandacht voor de communicatie gehad. Eind 2015 ging de nieuwe website van SPT live en in 2016 is de look & feel van de nieuwsbrief voor deelnemers in lijn gebracht met deze nieuwe website. Met name de nieuwe opzet van de website moet ertoe leiden dat de informatieverstrekking beter ontvangen wordt door de deelnemers. Door meer transparantie en meer toegankelijkheid lijkt dit met deze website mogelijk. De Algemene Vergadering van deelnemers die in juni 2016 plaats vond is voor de eerste maal op video vastgelegd en kon door belangstellenden worden bekeken. De eerste reacties op zowel de nieuwe website als de vergadering op video zijn positief.

Conclusies over communicatiebeleid:

De raad van toezicht onderkent de kwaliteitsslag die is gemaakt en verwacht dat deze trend wordt voortgezet. Daarnaast vraagt de raad aandacht voor vastlegging van het communicatiebeleid in een beleidsplan.

Opvolging eerdere bevindingen en aanbevelingen

Norm:

Het intern toezicht beoordeelt de opvolging die het bestuur aan eerdere bevindingen en aanbevelingen van het intern toezicht geeft.

Toelichting: Het bestuur dient een standpunt in te nemen over de bevindingen en aanbevelingen van het intern toezicht. Het intern toezicht ziet erop toe dat het bestuur dat doet en volgt de follow-up. Het is overigens het recht van het bestuur om te besluiten aan bepaalde bevindingen en aanbevelingen van het intern toezicht geen opvolging te geven. Het bestuur heeft de aanbevelingen van de externe relaties certificerend actuaris, accountant, verantwoordingsorgaan en raad van toezicht samengevoegd in een voortgangsdocument (laatstelijk aangepast op 10 november 2016).

Conclusies over opvolging van aanbevelingen:

De raad constateert dat alle aanbevelingen de aandacht krijgen die zij verdienen. Er staan, behoudens een enkele uitzondering, geen aanbevelingen open.

Goedkeuring jaarverslag

Norm:

Het jaarverslag en jaarrekening geven goed inzicht in de gevolgde bestuursprocessen, risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging.

Toelichting op de norm:

Het jaarverslag en jaarrekening voldoen tenminste aan de volgende criteria:

Bestuursprocessen:

- Vermelding van de bestuurlijke doelen, uitgangspunten, missie, visie en strategie en een uiteenzetting over de mate waarin gestelde doelen en beleid zijn gerealiseerd en welke actie hierop mogelijk is genomen
- Een verantwoording over het gevoerde beleid, over de effectiviteit van het beleid, de besluitvormingsprocedures, de besluiten en de realisatie van het beleid, alsmede een verantwoording over de beleidskeuzes voor de toekomst
- Een vermelding over de evaluatie van het functioneren van het bestuur

Risicobeheersing:

- Een uiteenzetting over beheerste en integere bedrijfsvoering
- Een vermelding van de nevenfuncties van de beleidsbepalers en de mede-beleidsbepalers

Evenwichtige belangenafweging:

- Een bespreking van de toepassing van de evenwichtige belangenafweging
- inzicht in de risico's van belanghebbenden op korte en lange termijn gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau

Voorts toetst de raad van toezicht op consistentie met de waarnemingen die de raad van toezicht heeft gedaan.

Verklaring raad van toezicht:

De raad van toezicht heeft het bestuursbesluit tot vaststelling van onderhavig jaarverslag en jaarrekening goedgekeurd. Het jaarverslag en jaarrekening geven goed inzicht in de gevolgde bestuursprocessen, risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging.

Samenvattend

Ook 2016 is een roerig jaar geweest. De samenwerking tussen BPVT en het pensioenfonds is helaas tot een dieptepunt gedaald. Met bemiddeling is men in 2016 niet tot elkaar gekomen. Het rapport Swalef, dat eind 2016 is uitgebracht, had in 2017 meer soelaas moeten bieden. Helaas lijkt dat niet het geval. De raad maakt zich ernstig zorgen over de hoeveelheid tijd, energie en geld die hiermee gemoeid is.

Daarentegen heeft het pensioenfonds als zodanig goed gefunctioneerd. Op alle beleidsterreinen is progressie geboekt en het gedegen beleid heeft geleid tot een goede performance. Het bestuur is uitstekend in staat risico's goed te wegen en afgewogen besluiten te nemen, waarbij evenwichtige belangenafweging en risicomanagement op juiste wijze worden toegepast. Ook op het gebied van communicatie is progressie geboekt; o.a. een nieuwe website heeft daarbij geholpen. Concluderend is de raad van toezicht tevreden over de gang van zaken binnen het fonds en het functioneren van het bestuur. Er is open, constructief en intensief met het bestuur gesproken en de lijnen naar elkaar zijn kort. De raad van toezicht wil het bestuur en het verantwoordingsorgaan bedanken voor de open en constructieve samenwerking.

Raad van toezicht SPT, Utrecht, 22 mei 2017

Gerard van de Kuilen (voorzitter)
Dick Wenting
Jacqueline Verhulst

Reactie bestuur

Het bestuur heeft met instemming kennis genomen van de verslagen van de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan.

Beide verslagen weerspiegelen de betrokkenheid van beide organen bij het fonds.

Beide verslagen geven ook een goed inzicht in de gesprekken en discussies zoals die het afgelopen jaar binnen SPT hebben plaatsgevonden.

Bestuurlijk stond 2016 vooral in het teken van de governance problemen bij SPT en de bestuurssamenstelling.

Het bestuur dankt beide organen voor hun aandacht, adviezen en steun om oplossingen te vinden voor deze problematiek.

In de komende maanden gaat het bestuur de aanbevelingen die in beide verslagen gedaan zijn bespreken met het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht. Dit betreft met name de genoemde governance problematiek bij SPT en de continuïteit in het bestuur.

Tot slot dankt het bestuur de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan voor de constructieve bijdrage die beide organen leveren aan een goede en adequate besturing van SPT.